

Strasbourg

Ok. 250tys. mk.

Miasto nad rzeką *Ill*, założone przez Rzymian (15r. p.n.e.) - Argenatorium. Położone na skrzyżowaniu dróg, stało się kwitnącym ośrodkiem handlowym. Po inwazji Hunów zostało odbudowane pod nazwą *Strateburgum* (miasto dróg). Traktat z Verdun (843r) przyznał je Lotaryngii. Usytuowanie miasta na skrzyżowaniu dróg z Włoch do Flandrii i z Francji do Europy Środkowej i nad brzegiem Renu (obowiązkowe cumowanie statków), a także uzyskanie statusu wolnego miasta w Rzeszy Niemieckiej spowodowały szybkie bogacenie się miasta, rozkwit nauki i sztuki. Tu Gutenberg (1437-47) wynalazł druk. Od 1516 r. miasto protestanckie, od 1621 r. siedziba uniwersytetu. Do korony francuskiej zostało przyłączone w 1681r. W XVIIIw miejsce kontaktów kulturalnych między Francją a Niemcami (studiowali w uniwersytecie strasburskim m.in. Goethe i Metternich). W XVIII w ważny ośrodek produkcji porcelany. Po wojnie franc.-pruskiej Strasbourg został przyłączony do Prus, w 1918r. powrócił do Francji. Poważnie zniszczone w 1870r. i II wojny światowej. Główny ośrodek przemysłowy, naukowy, kulturalny i administr. Alzacji. Jest miastem bogatym, pięknym, metropolią ale nie przytłaczającą. Znajduje się tu jedna z najpiękniejszych katedr we Francji, jeden z najstarszych i najbardziej dynamicznych uniwersytetów, siedziba Rady Europy (od 1949r.), Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i Parlamentu Europejskiego.

Orientacja

Centrum miasta skoncentrowane na niewielkiej wyspie na rzece **Ill**. Z dworca SNCF rue Maire-Kuss, rzeka, rue 22-Novembre, *place Kleber*, na południe *rue des Grandes-Arcades*, *place Gutenberg* - rynek główny.

Plac Gutenberg - na cześć drukarza - pomnik Gutenberga, który mieszkał w Strasburgu na pocz. XVw - na środku placu.

Zabytki:

Katedra Notre Dame, zbudowana z czerwonego piaskowca, z ukończoną w 1439r 142-m wieżą (najwyższą w Europie aż do XIXw).. Romańska krypta z XIw. (pozostałość wcześniejszej budowli), chór i apsyda XIIw, transept z końca XIIw, nawa z XIIIw, fasada z XIVw, wieża z XVw. Jedyna wieżyca jest delikatna i ażurowa. 328 stopni wiedzie na platformę widokową wieży (8.30-19.00 - 7F). Stąd można podziwiać Stare Miasto w dole, Wogezy na zachodzie i Schwarzwald na wschodzie.

Wnętrze jest równie wspaniałe. Jego wysoka nawa główna to wzór proporcji, We wnętrzu wspaniałe *witraże* z XIII i XIVw. Najpiękniejsze witraże znajdują się w nawie południowej i przedstawiają Chrystusa i stworzenie świata. Wielkie wrażenie robi współczesny witraż w apsydzie, z 1956r, dla uczczenia pierwszych instytucji Wspólnoty Europejskiej w mieście. Na lewo od nawy głównej organy jak złożony orzeł, a dalej ambona z końca XVw - rzeźbione arcydzieło w kamieniu.

Najbardziej podziwiane zabytki w katedrze znajdują się w południowym transepcie.

Pierwszy z nich to smuła, piękna trójdzielna "**kolumna aniołów**" z rzeźbami z XIIIw. Drugi to piękny **zegar astronomiczny**.z 1838r. Z niezwykłą punktualnością wybija południe o wpół do pierwszej - czas strasburski. Uderzenia dzwonu wybija śmierć, a w górze zegara Chrystus udziela błogosławieństwa Apostołom. Gdy przechodzi 4-ty, 8-y i 12-ty to pieje kogut. (4F).

W 1725r w katedrze odbył się ślub Marii, córki St. Leszczyńskiego z Ludwikiem XV.

Od kwietnia do września przed katedrą odbywają się spektakle "Son et lumières" - 20.15-21.15.

Rejon Katedry: **place de la Cathedrale**: Na rogu ul. Merciere, **apteka du Cerf** (Pod

Jeleniem) z 1268r, najstarsza we Francji. Na rogu północnym la maison Kommerzell z 1589 r. (freski i rzeźba z drewna)

Muzea Strasburga

Na południe od katedry skupiona jest większość muzeów. Godz. otwarcia: 10-12 i 14-18; wstęp 15 F do Palais Rohan, 10F do pozostałych

Musée (Maison) de l'Oeuvre Notre-Dame - obok katedry (z XIV i XVIw), w którym ma siedzibę muzeum rzeźb sakralnych.- Muzeum Katedralne. Muzeum zajmuje zespół domów oraz pałacyk du Cerf z gotyckim ogrodem. Zbiory ilustrują rozwój sztuki alzackiej średniowiecza i renesansu.

Mieszczą się rzeźby, które kiedyś zdobiły świątynie od zewnątrz ale zostały uszkodzone podczas Rewolucji i zastąpione później kopiami. Są tu też inne skarby sztuki - witraże z pierwotnej katedry romańskiej, m.in. najstarszy znany we Francji i Niemczech witraż "Głowa Chrystusa z Wissemburga z XI-wieku.; oryginalne rzeźby, które kiedyś zdobiły świątynę Notre Dame od zewnątrz, później uszkodzone podczas Rewolucji i zastąpione kopiami. Zbiory rzeźby: romańskiej (XI-XIIw., sarkofagi, krużganki, kolumny) oraz gotyckie - m.in. oryginalne rzeźby z katedry Notre-Dame, w tym "Panny mądre" i "Panny głupie", figury proroków, portal St-Laurent.. Są oryginalne projekty posągów na papirusie.

Rekonstrukcja XV w. wewnątrz domu strasburskiego z rzeźbami, obrazami, meblami.

Muzeum Château de Rohan -z 1732r. - dawna rezydencja kardynałów, książąt i biskupów z rodziny de Rohan. Z rodziny Rohan wywodziło się wielu kardynałów. W Palais Rohan mają w nim siedzibę 3 muzea: **Archeologiczne, Sztuk Pięknych** - P. Gaugin, A. Renoir, Pissarro, E. Delacroix, F. Goya, Tintoretto, B.E. Murillo, El Greco, Veronese, Botticelli, **Muzeum Sztuki Dekoracyjnej** - fajanse i porcelana alzacka.

Muzeum Sztuki Współczesnej - Musée d'Art Moderne, w budynku dawnej komory celnej. Jego bogate zbiory zawierają m.in. kolekcję malarstwa impresjonistów (Manet, Degas, Monet, Renoir, Gaugin - "Martwa natura"), malarstwo pierwszych lat XXw (Dufy, Vlaminck, Vuillard, Klimt, Utrillo); znakomity zbiór sztuki lat 60-ych i 70-ych, m.in. kolekcja dzieł Arpa,. Zbiory witraży z okresu Art-Nouveau, i późniejszych.

Muzeum Historyczne. - 3, place de la Grande Boucherie

Na place du Marché-aux-Cochons-de-Lait (targ prosiaków) w zabytkowym budynku starej rzeźni (Grande Boucherie) mieści się **Muzeum Historyczne**. Poświęcone głównie dziejom miasta, a na górze kolekcja zabawek mechanicznych. Bogate zbiory ikonograficzne, m.in. makieta miasta z 1727 r, przedmioty z w starożytności i średniowiecza z wykopalisk. Interesująca kolekcja "Żołnierzyków ze Strasburga".

Muzeum Alzacji, 23 quai St-Nicolas, w tradycyjnym domu po drugiej stronie Pont du Corbeau (Kruczy Most) z malowanymi meblami i lokalnymi zabytkami.

Kościół protestancki św. Tomasz z romańską fasadą i gotyckimi wieżami. Za ołtarzem wspaniale rzeźbiony nagrobek Marechal de Saxe, nad którym XVIIIw. rzeźbiarz Jean-Baptiste Pigalle pracował przez 21 lat.

Stare zabytkowe domy przy Place du Marché-aux-Cochons-de-Lait .

Dzielnica **La Petite France**, malownicza dzięki starym domom i krytym mostom (wieże z XIV w.) Mieszkali w niej kiedyś malarze, garbarze, rybacy. Kolebka historyczna miasta. Był tu szpital francuski, stąd nazwa.

Place Broglie , k. rue des Freres za katedrą - ratusz, prefektura. W 1712 r. Broglie Rouget de l'Isle zaśpiewał merowi Strasburga pieśń, nazwaną póxniej Marsylianką.

Place Kléber - najsłynniejszy w mieście. W centrum Jean-Baptist Kléber (1753-1800) - statua, pod którą spoczywają popioły bohatera z Mayens (1793), Fleurus, Maestricht, zmarłego w Kairze podczas kampanii Napoleona do Egiptu.

Współczesne miasto znajduje się na prawym brzegu Ill.

Dzielnica niemiecka i Palais de l'Europe.

Po drugiej stronie rzeki znajduje się **place de la Republique**, otoczony niemieckimi budowlami w stylu neogotyckim, wybudowanymi podczas okupacji pruskiej po roku 1870. Do takich budynków należy poczta główna przy av. de la Liberté . Pośrodku placu **pomnik wojenny** ukazujący matkę trzymającą w ramionach 2 martwych synów, Niemca i Francuza, co świadczy o rozszczepieniu osobowości tego przygranicznego miasta. Na końcu av. de la Liberté po drugiej stronie zbiegu rzek Ill i Aar znajduje się **uniwersytet** na którym studiował Goethe.

Monumentalny budynek uniwersytetu (1899) i nowoczesne miasteczko akademickie.

Pałac Rady Europejskiej i Pałac Europejski Praw Człowieka - idąc w dół rzeki.

Szeroka i prosta **allée de la Robertsau**, przy której są rezydencje mieszczańskie z przełomu stuleci, wiedzie do **Palais de l'Europe**. Jest to okazałe i nowatorskie dzieło architektury z 1977r. Do budowy zastosowano aluminium, brązowe szkło i piaskowiec z Wogezów. Z jednego z naroży wyrasta rodzaj współczesnej wieży. Znajduje się tam m.in. sal obrad Parlamentu Europejskiego.

Oranżeria - naprzeciwko pałacu. - najlepsze tereny zielone w Strasburgu, gdzie odbywają się liczne wystawy i koncerty.